

Θέματα Προσομοίωσης 2018

Ιστορία Προσανατολισμού

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Σοσιαλιστικό εργατικό Κόμμα Ελλάδος (ΣΕΚΕ)
- β. Αντιπολιτευτικοί Όμιλοι
- γ. Κρητική Χωροφυλακή

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν σωστές ή λανθασμένες, βάζοντας δίπλα την ένδειξη Σ ή Λ. Για κάθε λανθασμένη πρόταση να δίνετε την αντίστοιχη σωστή.

- α. Οι συγκρούσεις και οι ανταγωνισμοί των ευρωπαϊκών Δυνάμεων ευνόησαν την ανάπτυξη της ελληνικής ναυτιλίας κατά την προεπαναστατική περίοδο.
- β. Το Λαϊκό Κόμμα υποστήριξε φορολογικές ελαφρύνσεις για τους μικροεισοδηματίες.
- γ. Στα πλαίσια της αγροτικής αποκατάστασης σηροτρόφοι εγκαταστάθηκαν στο Σουφλί, την Έδεσσα και αλλού.
- δ. Χορηγήθηκαν άτοκα δάνεια σε προσφυγικές οικογένειες για τη στέγασή τους.
- ε. Το πρώτο επίσημο ενωτικό ψήφισμα της κρητικής κυβέρνησης εξεδόθη στις 14 Σεπτεμβρίου του 1908.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

Να αναφερθούν οι επιπτώσεις από την άφιξη των προσφύγων στον τομέα της οικονομίας.

Μονάδες 12

Θέμα Β2

Να επισημάνετε το ρόλο της Μεγάλης Ιδέας στην πολιτική και την οικονομία κατά τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας της Ελλάδας και να παρουσιάσετε τις επιλογές του «Βενιζελισμού» αναφορικά με τις εθνικές επιδιώξεις και τον εκσυγχρονισμό του κράτους.

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θέμα Γ1

Ερώτηση:

Με βάση το παράθεμα, την εικόνα και τις ιστορικές σας γνώσεις: α) Να παρουσιάσετε τα αίτια των επανειλημμένων δανεισμών των ελληνικών κυβερνήσεων από το 1860 - 1893 και τις θετικές και αρνητικές συνέπειες τους στην εθνική οικονομία. β) Να διερευνήσετε τις σχέσεις των δανείων με τη πτώχευση του 1893

Μονάδες 25

ΠΗΓΗ

Δάνεια

Ο Α. Συγγρός είχε κινητοποιήσει συστηματικά για την διευκόλυνση των Ελλήνων που επιθυμούσαν να αγοράσουν ελληνικά χρεόγραφα του εξωτερικού, τόσο την Τράπεζα Ηπειροθεσσαλίας, όσο και την περίφημη Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως. Και πραγματικά, πολλοί ήταν εκείνοι που, μολοντί Έλληνες, προτιμούσαν να δανειζούν στο ελληνικό κράτος από τα χρηματιστήρια του εξωτερικού ως αλλοδαποί σύμφωνα με τους κανόνες της διεθνούς χρηματαγοράς, παρά ως ημεδαποί σύμφωνα με τους εγχώριους κανόνες. Αυτό εξηγείται από το ότι οι εγγυήσεις που πρόσφερε ο Τρικούπης στους αλλοδαπούς δανειστές ήταν ασύγκριτα ανώτερες από εκείνες που πρόσφερε προς τους εγχώριους. Έτσι, κατά τον Άγγλο εμπειρογνώμονα Εδ. Λώ, το 1892 βρίσκονταν στα χέρια Ελλήνων της ημεδαπής, ελληνικά χρεόγραφα του εξωτερικού αξίας περίπου 60-80.000.000 χρ. φρ. Επιπλέον θα έπρεπε να προστεθούν τα χρεόγραφα που κατείχαν οι Έλληνες του εξωτερικού. Κατά τον Α. Ανδρεάδη, η συνολική αξία των χρεογράφων που βρίσκονταν σε χέρια Ελλήνων ήταν ίση με 15% του συνολικού ποσού των δανείων ενώ κατ' άλλους το ποσοστό αυτό έφθανε στην πραγματικότητα ως 30%. Η υπηρεσία του δημοσίου χρέους απορροφούσε ένα συνεχώς αυξανόμενο ποσό (σε εκ. δρχ.):

1861	1,2 εκ. δρχ.
1875	7,7 εκ. δρχ.
1877	8,5 εκ. δρχ.
1879	17,3 εκ. δρχ.
1881	20,3 εκ. δρχ.
1890	44 εκ. δρχ.
1892	55 εκ. δρχ.

Είναι προφανές ότι τα δάνεια του εξωτερικού έγιναν τελικά ένας παράγοντας που συνέβαλε στη διεύρυνση (και όχι στην κάλυψη) του ελλείμματος και μέσω αυτής στην οικονομική χρεωκοπία του 1893. Με άλλα λόγια, τα δάνεια αντί να αναστείλουν την πτώχευση, την επέσπευσαν. Όμως από την άλλη πλευρά, ο Τρικούπης, χάρη στα δάνεια, πέτυχε κατά την «τρελή δεκαετία» (κατά την έκφραση του Thery), 1882-1892, να έχει στη διάθεσή του όλα τα απαιτούμενα χρηματοδοτικά μέσα ... «Ακατανόητον μου φαίνεται πως μέχρι του 1890, οι ξένοι κεφαλαιούχοι εδείχθησαν τόσο πρόθυμοι να μας δανείσωσι τοσαύτα εκατομμύρια», γράφει ο Α. Ανδρεάδης. Πραγματικά, απορεί

κανείς τι είδους εμπιστοσύνη ήταν αυτή που έδειχναν οι κύκλοι του κεφαλαίου σε ένα κράτος που είχε επανειλημμένα πτωχεύσει στο παρελθόν, που δεν παρουσίαζε καμιά οικονομική σταθερότητα προτιμήσεως των Ευρωπαίων υπέρ της οθωμανικής ακεραιότητας. Ο ίδιος ο Ανδρεάδης επικαλείται τρεις λόγους στην προσπάθειά του να εξηγήσει αυτό το «παράδοξο». Κατά πρώτο, αναφέρει την εμπιστοσύνη των ξένων προς τον Τρικούπη ... Και τέλος, ο ίδιος αναφέρει τον τρίτο λόγο, ο οποίος στην ουσία είναι και ο μοναδικός: «οι Ευρωπαίοι κεφαλαιούχοι παρεκινήθησαν να μας δανείσωσι τα εκατομμύρια των λόγω των επικρατούντων εκεί χαμηλών τόκων». Έτσι, ο τόκος των δανείων ήταν σχετικά χαμηλός, γιατί την ίδια εποχή στην Ευρώπη ήταν κατά 4 με 5 φορές χαμηλότερος. Εξάλλου οι δανειστές, εκμεταλλευόμενοι την ανάγκη για κεφάλαια του ελληνικού κράτους, δέχονταν βέβαια μια μακροχρόνια διορία χρεολυσίας (75-100 έτη), αλλά επέβαλλαν και μια τιμή εκδόσεως εξαιρετικά χαμηλή. Αποτέλεσμα ήταν ότι οι δανειστές με φαινομενικό τόκο 5% στην πραγματικότητα αποκαθιστούν το αρχικό τους κεφάλαιο σε λιγότερο από 10 χρόνια και τα συνεχιζόμενα τοκοχρεολύσια ήταν γι' αυτούς καθαρό κέρδος. Έτσι, αν δάνειζαν την Ελλάδα το έκαναν γιατί οι άλλες λύσεις στον ευρωπαϊκό χώρο είχαν περιορισθεί. Τα δάνεια δεν έγιναν λόγω της εμπιστοσύνης τους προς την Ελλάδα, αλλά «παρά την έλλειψιν εμπιστοσύνης». Στόχος των δανειστών ήταν να έχουν αποκαταστήσει το κεφάλαιό τους το συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα, ώστε να απαλλαγούν έγκαιρα από τις αγωνίες που τόσο άφθονα τους πρόσφερε ένα κράτος σαν το ελληνικό.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ. ΙΔ', σ. 79

Θέμα Δ1

Ερώτηση: Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις α) να αναφερθείτε στους όρους της Σύμβασης της Λοζάνης και τα θέματα που ρύθμιζε, β) πώς φτάσαμε στη Συμφωνία της Άγκυρας και ποια ήταν τα χαρακτηριστικά της.

Πηγή

(...)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗΝ ΤΗΣ ΛΩΖΑΝΝΗΣ

Υπενθυμίσατε, κύριε πρόεδρε, την συνομιλία μας εν Λωζάννη. Τους λόγους μου τούτους έρχομαι να προσθέσω εις τους λόγους, τους οποίους είπατε ενώπιον την μεγάλης εθνικής συνελύσεως, όταν αποφέρατε ότι εν τω προσώπω μου κάθε φοράν που δεν επρόκειτο να υπερασπίσω τα συμφέροντα της χώρας μας, εύρετε ένα αντιπρόσωπον, όστις μακράν από του να σας παρεμβάλλη εκ συστήματος εμπόδια, σας παρείχεν, εν πνεύματι συναισθήσεως της λεπτής σας θέσεως, την ταπεινήν του, το αναγνωρίζω, υποστήριξιν. Σας ώφειλον μίαν απάντησιν, την οποία έδωσα ήδη

ευρισκόμενος εν τη χώρα μου, αλλά την απάντησιν αυτή σας την εχρεωστούσα επίσης στην ιδίαν υμών χώραν και είμαι ευτυχής διότι μου παρέχεται την στιγμὴν αὐτήν ευκαιρία να εκπληρώσω το ευχάριστον τούτο χρέος.

Βεβαιωθήτε, κύριε πρόεδρε ὅτι δεν παρεξέκλινα οὔτε προς στιγμὴν τῆς μεγάλης γραμμῆς τὴν ὁποίαν σεις ὁ ἴδιος εχαράξατε και ηκολουθήσατε, και τὴν ὁποίαν υπεμνήσατε τόσο ευγλώττως. Οφείλω να σας εἶπω μετὰ παρρησίας, κύριε πρόεδρε, ὅτι, ακολουθῶν τὴν γραμμὴν αὐτήν, μεγάλως εστηρίχθην εἰς τὸ πρόσωπον τῆς υμετέρας εζοχότητος, τὴν ὁποίαν εγνώρισα, υπολήπτομαι, και εκτιμῶ πολὺ ὡς ἓνα ακαταπόνητον υπέρμαχον τῆς χώρας σας, αλλά ταυτοχρόνως και ὡς ἓνα πολιτικόν, ὅστις εγνώριζε να υπερπηδᾷ τα εμπόδια. Αντικρυζόμενα ἀπὸ χαμηλά, τα εμπόδια αὐτὰ φράσσουν τὸν ὀρίζοντα και εμποδίζουν τὴν θέαν, αλλά δι' ἐκεῖνον ὅστις αντικρῦζει ἀπὸ σκοπιάς υψηλοτέρας τὸν ὀρίζοντα, ὁ ὁποῖος απλούται ελεύθερος εμπρὸς εἰς τα μάτια του τα εμπόδια αὐτὰ εξαφανίζονται τελείως.

Εγνώριζα ὅτι θα προσεκρούαμεν εἰς τας ἰδίας δυσχερείας, ὅτι θα αντιμετώπιζαμεν μίαν ἐπίμονον ἀντίδρασιν, ὅτι ἀμφότεροι θα κατηγορούμεθα ὡς ἐπιλήσμονες του παρελθόντος, αλλά ταυτόχρονα εἶχα τὴν ἀκλόνητον πεποίθησιν ὅτι δεν εἰργαζόμεν μόνος, ὅτι ἡ υμετέρα εζοχότης ηγρῦπνει ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος των συνόρων. Εἶχα τὴν ἀκλόνητον πεποίθησιν ὅτι εκοπίαζα και ηγωνιζόμεν σκληρῶς, αλλά ὅτι εν τῇ χώρᾳ ταύτῃ εἶχα εν τῷ προσώπῳ υμῶν ἓνα γενναῖον συνεργάτην. Ησθανόμην ὅτι με κάθε ἡμέρα που παρήρχετο προσηγγίζαμεν περισσότερον, ὅτι τα εμπόδια υπεχώρουν. Και ὅτι θα ἤρχετο ἡ ἡμέρα καθ' ἣν βήμα προς βήμα θα εφθάναμεν εἰς τὸ σημείον να ἴσταται ὁ εἰς ἀπέναντι του ἄλλου.

Και ἰδοὺ ὅτι ἡ στιγμὴ αὐτὴ ἦλθε, κύριε πρόεδρε.

(...)

Τίποτε δεν χωρίζει πλέον τας δύο χώρας. Πλείονα του ἐνός δεδομένα μας συνδέουν: Ἡ γειτονία του Αἰγαίου, τὸ ὁποῖον μακρὰν ἀπὸ του να χωρίζῃ τας δύο χώρας μας, ἀποτελεῖ μέσον διαρκούς επαφῆς ἀναμεταξύ των, μία μακρὰ εζοικείωσις των δύο λαῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξῆσαν ἐπὶ αἰῶνας ὁ εἰς παρὰ τὸ πλευρόν του ἄλλου και εδιδάχθησαν τοιουτοτρόπως να ενοῆ ὁ εἰς τὸν ἄλλο, ν' ἀλληλοεκτιμώνται και ν' ἀλληλοσυμπληροῦνται, και τέλος, τὸ σπουδαῖον γεγονός ὅτι ἀμφότεροι κατήγησαν τὴν μοναρχίαν, υιοθετήσαντες τὴν δημοκρατίαν.

Εκφράζων προς υμᾶς τὴν ζωηράν ευγνωμοσύνην μου δια τὴν τόσον εγκάρδιον και ἐπιβλητικὴν υποδοχήν, ἡ ὁποία μου επεφυλάσσετο ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀποβιβάσεώς μου και ἡ ὁποία ἀντανακλά εἰς ὀλόκληρον τὸ ελληνικὸ ἔθνος, εἶμαι ευτυχής εκφράζων ἐδῶ τὸν θαυμασμόν μας δια τὴν θαυμαστὴν προσπάθειαν τὴν ὁποία μετὰ τόσης επιτυχίας ἀνέπτυξεν τὸ τουρκικὸ ἔθνος δια τὴν στερέωσιν του νέου καθεστώτος τῆς τουρκικῆς δημοκρατίας, τόσον στερεῶς ηδραιωμένης.

Εἶμαι ὄλως ἰδιαιτέρως ευτυχής χαιρετίζων ἐνταύθα τὴν αὐτοῦ εζοχότητα τὸν Τεφὴκ Ρουσδὴ βέην, ὑπουργόν των Εξωτερικῶν, ὅστις κατὰ τα μακρὰ ἔτη τῆς ἐπιμόνου εργασίας, τὴν ὁποία ἀνέπτυξε παρὰ τὸ πλευρό σας, εχάραξε με χέρι ἀριστοτεχνικόν τὸ πρόγραμμα τῆς προσεγγίσεως των δύο χωρῶν μας, ἀπομακρύνων ὅλα τα εμπόδια τα ὁποία ηγείροντο καθημερινῶς ἐνώπιον αὐτοῦ.

Εγείρω το κύπελλον εις υγείαν του προέδρου της τουρκικής δημοκρατίας, εις υγείαν της κυρίας Ισμέτ πασά και της κυρίας Τεφήκ Ρουσδή βέη, ως επίσης και εις υγείαν της υμετέρας εξοχότητος και του Τεφήκ Ρουσδή βέη. Εγείρω το κύπελλον υπέρ της ευτυχίας του τουρκικού έθνους και της ελληνοτουρκικής φιλίας».

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ (απεσταλμένος στην Άγκυρα)

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ, Τετάρτη 29 Οκτώβριου 1930

(Απόσπασμα από το λόγο του Ελευθερίου Βενιζέλου στο γεύμα που παρέθεσε προς τιμήν του στην Άγκυρα ο Τούρκος πρωθυπουργός Ισμέτ Ινονού την προηγούμενη της υπογραφής του ελληνοτουρκικού συμφώνου φιλίας), συλλογή Ε.Λ.Ι.Α.

Επιμέλεια: Ελένη Χολέβα

